

המטמון של בר כוכבא

תגלית נדירה: 120 מטבעות מימי מרד
בר כוכבא התגלו במערה בהרי ירושלים

המערה שבה נמצא האוצר

מצאו את המטמון. המטבעות

יורי ילון, נתבנו בירושלים

אשל מהמחלקה ללימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה באוניברסיטת בר-אילן, ובסיוע רשות הטבע והגנים.

במערה שבה התגלה המטמון מצוי אגף נסתר שהגישה אליו אפשרית מבעד לסדק. המעבר הצר הוליך את החוקר רים למחילה בקצה אולם ששימש מקום מסתור ללוחמים יהודים במהלך המרד. "היהודים שנמלטו אל המערות מפני הצבא הרומי לקחו עימם מזון, נשק, כסף ומיני תעודות ומסמכים", הסביר ד"ר זיסו, "לעיתים הם נעלו את בתיהם ונ"טלו עימם את המפתחות בתקווה לחזור הביתה לאחר שוך הקרבות".

רוב המטבעות, שהשתמרו היטב על אף הלחות השוררת במערה, עשויים כסף בערך של דינר. ההערכה היא כי הוטבעו על ידי המורדים על גבי מטבעות רומיים ששימשו בזמנו במחזור הכספים. סמליהם וכתובותיהם של המטבעות הרומיים נמחקו במהלך ההטבעה המחודשת, ובמקומם הוטבעו סמלים יהודיים וכתובות לאומיות.

מטמון זה ובו 120 מטבעות נדירים, כלי חרס וכלי נשק, שהוחבאו במעמקי מערה מימי מרד בר כוכבא (132-135 לספירה) באחת משמורות הטבע בהרי ירושלים, התיגלה בימים אלה על ידי חוקרים מהאוניברסיטה העברית ומאוניברסיטת בר-אילן.

זוהי הפעם הראשונה שבה נמצא אוצר מטבעות גדול כל כך מתקופת מרד בר כוכבא בפעילות ארכיאולוגית. על המטבעות הוטבעו כתובות בנוסח "לחירות ירושלים", "שנה ב' לחירות ישראל" וגם השם "שמעון", המתייחס ככל הנראה למנהיג המרד בר כוכבא. המטבעות התגלו במסגרת מחקר למיפוי מערות ברחבי הארץ שערכו פרופ' עמוס פרומקין ובוועד לנגפורד מהיחידה למידע ולחקר מערות שבמחלקה לגיאוגרפיה באוניברסיטה העברית יחד עם ד"ר בועז זיסו ופרופ' חנן